

Sygn. akt III C 1411/15

POSTANOWIENIE

dnia 24 marca 2020 rok

Sąd Okręgowy w Warszawie, III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: **Sędzia SO Mariusz Solka**

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2020 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.;**

przeciwko pozwanemu **Skarbowi Państwa - Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie**

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli ewentualnie o zapłatę;

oraz

sprawy z powództwa wzajemnego pozwanego (powoda wzajemnego) **Skarbu Państwa -Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;**

przeciwko powodowi (pozwanemu wzajemnemu) (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.;**

o zapłatę

postanawia:

1. uchylić postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 07 stycznia 2019 roku w zakresie pkt. 2 (k. 384);
2. ustalić, iż pozwanym (powodem wzajemnym) w sprawie jest **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;**
3. ustalić, iż pozwanym (powodem wzajemnym) w sprawie nie jest Skarb Państwa;
4. na podstawie art.235(2) par.1 pkt.2 i 3 kpc, pominąć dowód:
 - a) z zeznań świadków A. W., A. P. (wniosek pozew k. 4, wniosek pismo z dnia 21.02.2019 k.404);
 - a) z zeznań świadka E. K. (wniosek – odpowiedź na pozew k. 264);
5. na podstawie art.299 kpc w zw. z art.235(2) par.1 pkt.2 i 3 kpc, pominąć dowód:
 - a) z przesłuchania A. W. w charakterze strony (wniosek pismo z dnia 21.02.2019 k.404).---

/-/ Sędzia SO Mariusz Solka

III C 1411/15

Uzasadnienie postanowienia z dnia 24 marca 2020 roku (k.516)

Postanowieniem z dnia 07 stycznia 2020 roku (k.384) – zgodnie ze wskazaniem pozwanego (powoda wzajemnego – vide k.343), Sąd ustalił, iż Skarb Państwa w przedmiotowym postępowaniu reprezentowany jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Postanowieniem z dnia 24 marca 2020 roku (k.516), Sąd Okręgowy z urzędu:

- w pkt.1 – uchylił postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 07 stycznia 2020 roku w zakresie pkt.2 (k.384);
- w pkt.2 ustalił, iż pozwanym (powodem wzajemnym) w sprawie jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- w pkt.3 ustalił, iż pozwanym (powodem wzajemnym) w sprawie nie jest Skarb Państwa.

W dniu 25 maja 2020 roku (k.528), reprezentujący Skarb Państwa określany przez Prokuratorię Generalną RP jako Skarb Państwa reprezentowany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, wniósł o sporządzenie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 marca 2020 roku, które zdaniem Prokuratorii ma charakter kończący dla Skarbu Państwa. Przedmiotowy wniosek z oczywistymi brakami formalnymi (zgodnie z art.328 par.3 kpc – we wniosku należy wskazać czy pisemne uzasadnienie ma dotyczyć całości orzeczenia czy też jego części, w szczególności poszczególnych objętych nim rozstrzygnięć), Sąd potraktował jako wniosek odnoszący się do całości wydanego postanowienia i postanowieniem z dnia 30 maja 2020 roku odrzucił przedmiotowy wniosek w zakresie pkt.4 i 5 (rozstrzygnięć dowodowych).

W ocenie Sądu rozstrzygnięcie kwestii odnoszącej się do prawidłowej reprezentacji strony pozwanej (Skarb Państwa, czy też państwowa osoba prawna) winien zostać dokonane przed przystąpieniem do dalszych czynności aby nie doszło do nieważności postępowania. Z tychże samych względów Sąd sporządził uzasadnienie odnoszące się do pkt.1-3 w/w postanowienia a więc całości rozstrzygnięcia odnoszącego się do prawidłowego ustalenia strony pozwanej w sprawie.

Podkreślić należy, iż to wskutek nieprawidłowego wniosku pozwanego (powoda wzajemnego) z pisma z dnia 25 października 2018 roku (vide k. 339), doszło do nieprawidłowego oznaczenia strony pozwanej z pomieszczeniem Skarbu Państwa, którego osobowość prawna wynika wprost z kc (art.33 kc) z inną państwową osobą prawną (która stanowi odrębną od Skarbu Państwa jednostkę organizacyjną).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W dniu 01 stycznia 2018 roku weszła w życie ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo Wodne. Zgodnie z art. 525 ust.2. w/w ustawy - tworzy się Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, zwane dalej „Wodami Polskimi” natomiast zgodnie z ust. 7. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej oraz regionalne zarządy gospodarki wodnej będące państwowymi jednostkami budżetowymi stają się jednostkami organizacyjnymi Wód Polskich.

Zgodnie z art. 239 w/w ustawy, Wody Polskie są państwową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62, 1000, 1366, 1669 i 1693). Takie rozstrzygnięcie stanowi odejście od poprzedniego modelu, gdzie podmioty odpowiedzialne za gospodarkę wodną ze strony administracji rządowej jak KZGW i RZGW były jednostkami budżetowymi Skarbu Państwa. W myśl art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych, państwowe osoby prawne są tworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych. Stanowią one część sektora finansów publicznych. Bardziej szczegółową definicję państwowej osoby prawnej zawiera art. 3 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 2259). W myśl tego przepisu państwową osobą prawną jest m.in: jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną, utworzona w drodze ustawy lub na podstawie ustawy lub w wykonaniu ustawy przez organ administracji rządowej, w celu realizacji zadań publicznych, w której:

a) przewidziane w regulujących ustrój tej osoby prawnej przepisach ustawy prawo nadawania i zmiany statutu przysługuje organowi administracji rządowej albo przepisy te przewidują, że prawo do udziału w organie stanowiącym osoby prawnej, w tym uprawnionym do zmiany statutu, przysługuje w całości Skarbowi Państwa oraz

b) przewidziane w regulujących ustrój tej osoby prawnej przepisach ustawy prawo do nadwyżki między przychodami a kosztami tej osoby prawnej, jeżeli podlegają dysponowaniu, przysługują w całości Skarbowi Państwa, chyba że przepisy te przewidują inny niż prawo do nadwyżki sposób dysponowania nią, oraz

c) w razie rozwiązania albo innej utraty bytu prawnego przez tę osobę prawną, prawa do jej majątku, w tym prawo do dysponowania tym majątkiem, przysługują wyłącznie Skarbowi Państwa.

Nie ulega zatem wątpliwości, że Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie są państwową osobą prawną, której statut nadaje w drodze rozporządzenia organ administracji rządowej, tj. minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Statut Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie, został nadany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 roku (Dz.U z 2017.2506). Zgodnie z par.6 Statutu – Prezes Wód Polskich kierują działalnością Wód Polskich i reprezentuje Wody Polskie na zewnątrz.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie z racji posiadanego statusu są odrębną od Skarbu Państwa osobą prawną. Relacje pomiędzy Wodami Polskimi a Skarbem Państwa, na gruncie cywilnoprawnym reguluje art. 40 kc przewidując, że Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania państwowych osób prawnych, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej. Państwowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania Skarbu Państwa. Przytoczona regulacja podkreśla odrębność prawną pomiędzy Skarbem Państwa a państwowymi osobami prawnymi na gruncie stosunków cywilnych.

Zgodnie z art. 527 prawa wodnego z dniem wejścia w życie ustawy tj z dniem 01 stycznia 2018 roku, należności, zobowiązania, prawa i obowiązki Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej będącego państwową jednostką budżetową oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej będących państwowymi jednostkami budżetowymi stają się odpowiednio należnościami, zobowiązaniami, prawami i obowiązkami Wód Polskich.

W świetle zatem powyższych uregulowań, nie powinno budzić żadnych wątpliwości, iż od dnia 01 stycznia 2018 roku jedynym podmiotem legitymowanym biernie w przedmiotowej sprawie mogła być tylko i wyłącznie państwowa osoba prawna – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie a nie Skarb Państwa.

Z uwagi na następstwo prawne w zakresie należności, zobowiązań i praw, które zostało uregulowane w art.527 ustawy prawo wodne, brak jest podstaw do wydawania postanowienia o umorzeniu postępowania w stosunku do Skarbu Państwa, albowiem w tym zakresie następstwo prawne wynika z jednoznacznego przepisu ustawy i nie budzi żadnych wątpliwości, iż w prawa i obowiązki dotychczasowego Skarbu Państwa – Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w G., wstąpiła państwowa osoba prawna Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Zgodnie z art.4 ust.1 do zadań Prokuraturii Generalnej należy zgodnie z pkt.6) ustawy o Prokuraturii Generalnej RP, także zastępstwo osób prawnych o których mowa w art.12 ust.1, przed sądami powszechnymi. Zgodnie z art.12 ust.1 pkt.1 w/w ustawy – Prokuratoria Generalna może wykonywać zastępstwo – innych niż Skarb Państwa państwowych osób prawnych, a takim podmiotem niewątpliwie będzie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Zgodnie z art.112 ust.3 w/w ustawy o Prokuraturii Generalnej, Prezes Rady Ministrów w drodze rozporządzenia określi osoby prawne, których zastępstwo wykonuje Prokuratoria Generalna.

Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 maja 2017 roku (Dz.U. z 2017 r. poz. 938) w sprawie osób prawnych zastępowanych przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz opłat ponoszonych za usługi prawne świadczone przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, a także opłata za przeprowadzenie

postępowania przed sądem polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – w załączniku wydanym na podstawie par.2 w/w Rozporządzenia – wskazana jest (Grupa F pkt.2) – państwowa osoba prawna, która zostanie utworzona z dniem 1 stycznia 2018 r. na podstawie art. 525 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. poz. 1566 i 2180) – czyli Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Zgodnie z art.7 ust.2 pkt.) 1, ustawy o Prokuraturii Generalnej..., zastępstwo Prokuraturii Generalnej RP jest obowiązkowe w sprawach rozpoznawanych w pierwszej instancji przez sąd okręgowy.

W związku z powyższym w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości także reprezentacja pozwanego (powoda wzajemnego) jako państwowej osoby prawnej przez Prokuratorę Generalną RP w przedmiotowym postępowaniu.

Mając powyższe na względzie Sąd orzekł jak w pkt.1-3 postanowienia z dnia 24 marca 2020 roku.---

/-/ Sędzia SO Mariusz Solka

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)